

Phänologische Beobachtungen in Thüringen

1894. (14. Jahr.)

Von
Direktor Dr. H. Toepfer
in Sondershausen.

Wie in früheren Jahren wurde beobachtet in Sondershausen (51° 22' N. B., 10° 52' O. v. Gr., 200 m H.) von Herrn Realschullehrer Lutze und Dir. Toepfer.

Grossfurra (10 km nordw. v. Sondershausen, Höhe etwa 250 m) von Herrn Kantor Sterzing.

Bendeleben (51° 23' N. B., 11° 0' O. v. Gr., 160 m H.) von Herrn Revierförster Schmiedtgen.

Halle (51° 26' N. B., 11° 57' O. v. Gr., 91 m H.) von Herrn Rechnungsrat Örtel, Custos am Landwirtschaftl. Institut

Leutenberg (50° 34' N. B., 11° 28' O. v. Gr., 302 m H.) von Herrn Lehrer Wiefel.

Die in der zweiten Spalte stehenden römischen Ziffern bedeuten: I. Erste Blüte offen. II. Allgemeine Blüte. III. Erste Früchte reif. IV. Erste Blattoberfläche sichtbar. V. Allgemeine Laubverfärbung (für Halle: Beginn des Laubfalles).

		Sondershausen	Gr.-Furra	Bendeleben	Halle	Leutenberg
Aesculus Hippocastanum L.	I.	27. 4.	3. 5.	23. 4.	26. 4.	7. 5.
	II.	9. 5.	10. 5.	6. 5.	30. 4.	15. 5.
	III.	25. 9.	23. 9.	18. 9.	19. 9.	20. 9.
	IV.	9. 4.	10. 4.	9. 4.	7. 4.	25. 4.
	V.	25. 9.	8. 10.	—	(23. 9.)	6. 10.
Berberis vulgaris L.	I.	4. 5.	—	29. 4.	25. 4.	9. 5.
	II.	11. 5.	—	1. 5.	8. 5.	20. 5.
	III.	—	—	12. 8.	19. 10.	18. 8.
	IV.	8. 4.	—	9. 4.	1. 4.	20. 4.
	V.	12. 10.	—	—	(19. 9.)	24. 9.
Betula alba L.	I.	—	10. 4.	6. 4.	4. 4.	18. 4. ♂
	II.	17. 4.	18. 4.	9. 4.	7. 4.	23. 4.
	III.	—	—	—	—	3. 10.
	IV.	12. 4.	6. 4.	6. 4.	—	16. 4.
	V.	12. 10.	4. 10.	8. 9.	(11. 10.)	21. 9.
Cornus mas L.	I.	17. 3.	30. 3.	—	15. 3.	4. 3.
	II.	4. 4.	6. 4.	—	21. 3.	26. 3.
	III.	—	15. 9.	—	27. 7.	7. 9.
	IV.	—	—	—	8. 4.	21. 4.
	V.	—	16. 10.	—	14. 10.)	28. 9.

		Sonders- hausen	Gr.-Furra	Bende- leben	Halle	Leuten- berg
Cornus sanguinea L . . .	I.	20. 5.	6. 6.	13. 5. ¹	15. 5.	12. 6.
	II.	3. 6.	14. 6.	18. 5.	22. 5.	18. 6.
	III.	—	—	—	—	12. 8.
	IV.	18. 4.	10. 4.	10, 4.	17. 4.	20. 4.
	V.	—	—	—	(19. 10.)	29. 9.
Corylus Avellana L . . .	I.	20. 2.	10. 3.	8. 2.	5. 2.	18. 2. ♂
	II.	—	16. 3.	1. 4.	10. 2.	1. 3.
	III.	—	12. 9.	—	16. 9.	3. 9.
	IV.	10. 4.	10. 4.	3. 4.	7. 4.	20. 4.
	V.	—	6. 10.	—	(22. 9.)	7. 10.
Crataegus oxyacantha L	I.	3. 5.	14. 4.	25. 4.	6. 5.	10. 5.
	II.	11. 5.	20. 4.	30. 4.	14. 5.	14. 5.
	III.	—	8. 9.	—	17. 9.	6. 9.
	IV.	4. 4.	9. 4.	9. 4.	4. 4.	11. 4.
	V.	—	—	—	(21. 9)	26. 9.
Cydonia vulgaris Person.	I.	—	—	18. 5.	30. 4.	27. 5.
	II.	20. 5.	—	24. 5.	7. 5.	31. 5.
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	8. 4.	—	25. 4.	13. 4.	—
	V.	—	—	—	(1. 10.)	—
Cytisus Laburnum L . . .	I.	10. 5.	—	—	7. 5.	16. 5.
	II.	20. 5.	—	—	13. 5.	25. 5.
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	30. 4.	—	—	13. 4.	28. 4.
	V.	—	—	—	(1. 10.)	28. 9.
Fagus silvatica L . . .	I.	—	1. 5.	—	22. 4.	—
	II.	—	6. 5.	—	30. 4.	—
	III.	—	16. 9.	—	2. 10.	—
	IV.	11. 4.	13. 4.	10. 4.	12. 4.	3. 5.
	V.	6. 10.	4. 10.	13. 9.	(4. 10.)	26. 9.
Buchenwald grün . . .		20. 4.	—	—	—	—
Ligustrum vulgare L . . .	I.	19. 6.	20. 6.	15. 6.	14. 6.	16. 6.
	II.	24. 6.	25. 6.	18. 6.	21. 6.	20. 6.
	III.	—	20. 9.	—	—	12. 9.
	IV.	8. 4.	12. 4.	29. 3.	14. 4.	14. 4.
	V.	12. 10.	—	—	(13. 10.)	28. 9.
Lonicera tartarica L . . .	I.	28. 4.	—	25. 4.	25. 4.	—
	II.	8. 5.	—	28. 4.	30. 4.	—
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	1. 4.	—	—	24. 3.	—
	V.	—	—	—	(21. 10.)	—
Prunus avium L . . .	I.	8. 4.	10. 4.	9. 4.	10. 4.	10. 4.
	II.	17. 4.	20. 4.	14. 4.	15. 4.	16. 4.
	III.	—	18. 6.	8. 6.	21. 6.	27. 6.
	IV.	12. 4.	9. 4.	—	9. 4.	20. 4.
	V.	—	6. 10.	—	(23. 9.)	27. 9.

¹ 2. Blüte 14. 8.

		Sondershausen	Gr.-Furra	Bendeleben	Halle	Leutenberg
Prunus Cerasus L . . .	I.	19. 4.	12. 4.	—	12. 4.	12. 4.
	II.	20. 4.	22. 4.	19. 4.	16. 4.	18. 4.
	III.	—	—	—	13. 7.	3. 7.
	IV.	—	15. 4.	—	9. 4.	20. 4.
	V.	—	—	—	(23. 9.)	29. 9.
Prunus domestica L . . .	I.	13. 4.	15. 4.	19. 4.	15. 4.	18. 4.
	II.	20. 4.	25. 4.	—	18. 4.	22. 4.
	III.	18. 9.	25. 9.	—	14. 9.	20. 9.
	IV.	13. 4.	16. 4.	—	18. 4.	18. 4.
	V.	—	—	—	(27. 9.)	28. 9.
Prunus Padus L . . .	I.	16. 4.	—	15. 4.	11. 4.	20. 4.
	II.	20. 4.	—	22. 4.	18. 4.	24. 4.
	III.	—	—	—	—	3. 7.
	IV.	3. 4.	—	24. 3.	27. 3.	20. 4.
	V.	—	—	—	(16. 9.)	24. 9.
Prunus spinosa L . . .	I.	9. 4.	8. 4.	9. 4.	10. 4.	12. 4.
	II.	17. 4.	20. 4.	—	16. 4.	20. 4.
	III.	—	15. 9.	—	—	2. 9.
	IV.	—	—	—	4. 4.	27. 4.
	V.	—	10. 9.	—	(10. 10.)	28. 9.
Pirus communis L . . .	I.	14. 4.	16. 4.	11. 4.	10. 4.	20. 4.
	II.	20. 4.	24. 4.	19. 4.	16. 4.	24. 4.
	III.	—	10. 8.	—	24. 7.	29. 8.
	IV.	—	12. 4.	—	5. 4.	15. 4.
	V.	—	—	—	(8. 10.)	25. 9.
Pirus Malus L . . .	I.	20. 4.	18. 4.	19. 4.	12. 4.	21. 4.
	II.	27. 4.	26. 4.	24. 4.	16. 4.	26. 4.
	III.	—	20. 9.	—	18. 8.	4. 9.
	IV.	13. 4.	9. 4.	11. 4.	6. 4.	16. 4.
	V.	—	18. 10.	—	(13. 10.)	25. 9.
Quercus pedunculata Ehrh.	I.	—	—	—	30. 4.	9. 5.
	II.	—	—	—	3. 5.	12. 5.
	III.	—	20. 9.	—	10. 9.	—
	IV.	1. 5.	—	17. 4. ¹	24. 4.	3. 5.
	V.	12. 10.	12. 10.	—	(14. 10.)	4. 10.
Ribes Grossularia L . . .	I.	6. 4.	28. 3.	3. 4.	3. 4.	10. 4.
	II.	16. 4.	8. 4.	—	5. 4.	15. 4.
	III.	—	18. 7.	—	12. 7.	18. 7.
	IV.	16. 3.	30. 3.	8. 3.	20. 3.	16. 3.
	V.	—	—	—	(4. 10.)	25. 9.
Ribes rubrum L . . .	I.	10. 4.	1. 4.	—	1. 4.	12. 4.
	II.	19. 4.	10. 4.	—	5. 4.	16. 4.
	III.	—	10. 7.	—	10. 7.	25. 6.
	IV.	13. 4.	3. 4.	—	24. 3.	6. 4.
	V.	—	—	—	(4. 10.)	25. 9.

¹ Stockausschlag.

		Sonders- hausen	Gr.-Furra	Bende- leben	Halle	Leuten- berg
Ribes aureum L. . . .	I.	11. 4.	—	—	10. 4.	—
	II.	20. 4.	—	—	18. 4.	—
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	2. 4.	—	—	3. 4.	—
	V.	24. 9.	—	—	(4. 10.)	—
Robinia Pseudacacia L. .	I.	27. 5.	—	24. 5.	16. 5.	4. 6.
	II.	6. 6.	—	27. 5.	21. 5.	11. 6.
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	—	—	25. 4.	4. 5.	29. 4.
	V.	—	—	—	(10. 10.)	20. 9.
Sambucus nigra L. . . .	I.	22. 5.	20. 5.	17. 5.	16. 5.	6. 6.
	II.	10. 6.	1. 6.	8. 6.	20. 5.	16. 6.
	III.	—	10. 9.	—	12. 10.	4. 9.
	IV.	3. 4.	12. 4.	14. 3.	23. 3.	15. 4.
	V.	—	—	—	(14. 9.)	29. 9.
Sorbus aucuparia L. . . .	I.	10. 5.	—	1. 5.	15. 5.	23. 5.
	II.	22. 5.	—	9. 5.	21. 5.	29. 5.
	III.	—	—	—	17. 9.	8. 8.
	IV.	10. 4.	—	—	10. 4.	24. 4.
	V.	—	—	—	(2. 10.)	23. 9.
Syringa vulgaris L. . . .	I.	25. 4.	16. 4.	—	22. 4.	29. 4.
	II.	2. 5.	1. 5.	26. 4.	30. 4.	3. 5.
	III.	—	—	—	—	—
	IV.	9. 4.	2. 4.	9. 4.	27. 3.	16. 4.
	V.	—	—	—	(4. 10.)	28. 9.
Tilia grandifolia Ehrh. . .	I.	20. 6.	21. 6.	17. 6.	13. 6.	25. 6.
	II.	25. 6.	2. 7.	—	19. 6.	10. 7.
	III.	—	—	—	—	2. 9.
	IV.	14. 4.	10. 4.	13. 4.	10. 4.	29. 4.
	V.	—	—	—	(20. 9.)	30. 9.
Tilia parvifolia Ehrh. . . .	I.	—	28. 6.	—	17. 6.	1. 7.
	II.	5. 7.	10. 7.	—	22. 6.	10. 7.
	III.	—	—	—	—	6. 9.
	IV.	30. 4.	—	—	16. 4.	4. 5.
	V.	25. 9.	—	—	(20. 9.)	30. 9.
Vitis vinifera L. . . .	I.	19. 6.	24. 6.	—	20. 6.	—
	II.	24. 6.	6. 7.	—	24. 6.	—
	III.	—	20. 9.	—	18. 8.	—
	IV.	24. 4.	14. 4.	13. 4.	16. 4.	10. 5.
	V.	—	18. 10.	—	(14. 9.)	13. 10.
Atropa Belladonna L. . . .	I.	—	5. 6.	—	—	19. 6.
	II.	—	14. 6.	—	—	6. 7.
	III.	—	—	—	—	15. 7.
Anemone nemorosa L. . . .	I.	1. 4.	28. 3.	5. 4.	27. 3.	8. 4.
	II.	6. 4.	8. 4.	8. 4.	4. 4.	14. 4.
	III.	—	—	—	21. 6.	3. 6.

		Sondershausen	Gr.-Furra	Bendeleben	Halle	Leutenberg
Chrysanthemum Leucanthemum L.	I.	20. 5.	20. 5.	12. 5.	7. 5.	18. 5.
	II.	1. 6.	28. 5.	20. 5.	25. 5.	30. 5.
	III.	—	—	—	—	—
Convallaria majalis L.	I.	25. 4.	16. 4.	26. 4.	26. 4.	27. 4.
	II.	—	28. 4.	1. 5.	4. 5.	4. 5.
	III.	—	—	12. 9.	—	17. 8.
Hepatica triloba Chaix.	I.	9. 3.	16. 3.	12. 3.	9. 3.	7. 3.
	II.	7. 4.	26. 3.	—	20. 3.	14. 3.
	III.	—	—	—	—	—
Lilium candidum L.	I.	1. 7.	3. 7.	—	26. 6.	8. 7.
	II.	—	8. 7.	—	4. 7.	13. 7.
	III.	—	—	—	—	1. 9.
Narcissus poëticus L.	I.	16. 4.	10. 4.	22. 4.	25. 4.	27. 4.
	II.	19. 4.	15. 4.	25. 4.	30. 4.	2. 5.
	III.	—	—	—	—	—
Primula offic. Jacqu.	I.	6. 4.	7. 4.	6. 4.	8. 4.	8. 4.
	II.	19. 4.	20. 4.	—	16. 4.	11. 4.
	III.	—	—	—	—	20. 7.
Secale creale L.	I.	26. 5.	1. 6.	19. 5.	18. 5.	2. 6.
	II.	—	8. 6.	—	21. 5.	15. 6.
	III.	23. 7.	2. 8.	—	17. 7.	25. 7.
Salvia officinalis L.	I.	4. 6.	10. 6.	1. 6.	3. 6.	—
	II.	9. 6.	18. 6.	12. 6.	12. 6.	—
	III.	—	—	—	—	—
Salvia partensis L.	I.	—	4. 5.	—	10. 5.	16. 5.
	II.	—	12. 5.	—	20. 5.	26. 5.
	III.	—	—	—	—	30. 6.

Phänolog. Beobachtungen aus dem Herzogtum Sachsen-Altenburg
aus dem Jahre 1894. (5. Beobachtungsjahr.)

Zusammengestellt
von Dr. O. Koepert,
Realgymnasial-Oberlehrer in Altenburg.

Die Witterung des Beobachtungsjahrs 1894 gestaltete sich folgendermassen: im Januar, Februar, März herrschte mildes und trocknes Wetter vor, ebenso im April, dessen Ende ergiebigen Regen brachte. Der Mai war ziemlich kühl und regnerisch, ebenso die erste Hälfte des Juni; erst in der zweiten Hälfte desselben stellten sich schöne warme und